

TALEPAPIR

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

Samrådsspørgsmål Z

Vil regeringen redegøre for, om og hvordan regeringen vil sikre grundlaget for strukturudvikling i landbruget, og vil regeringen herunder redegøre for muligheden for i fremtiden at samle nuværende spredte kvægbesætninger til placering på en matrikel og en bedrift? Der henvises til artiklen ”Konsekvens af naboklage: 475 køer må væk”, Effektivt Landbrug, den 26. januar 2022, hvor det i en sag på Ærø ikke er muligt at få tilladelse til at sammenlægge kvægholdet og mælkeproduktionen på et bygningssæt.

Svar

Indledning

Tak for samrådsspørgsmålet.

Fødevarerministeren og jeg er indkaldt til samråd i dag for at redegøre for, hvordan regeringen vil sikre grundlaget for strukturudvikling i landbruget og for mulighederne for at samle spredte kvægbesætninger til placering på én matrikel og én bedrift.

Jeg vil gerne starte med at understrege, at den her regering er optaget af at sikre grundlaget for erhvervslivet, herunder også i landbruget. Det synes jeg tydeligt, vi har vist i den brede aftale om grøn omstilling af landbruget. Her har vi ambitiøse mål for den grønne omstilling af dansk landbrug - både

når det handler om miljø, klima, vandmiljø og natur - samtidig med, at vi har blik for erhvervets udviklingsmuligheder.

Spørgsmålstillerne henviser til en konkret sag, hvor Miljø- og Fødevareklagenævnet har hjemvist en sag om miljøgodkendelse til udvidelse af et husdyrbrug på Ærø til fornyet behandling i Svendborg Kommune.

Nu er sagen ikke afgjort på nuværende tidspunkt, og jeg vil derfor ikke gå nærmere ind i den konkrete sag. Men jeg anerkender, at sagen ser ud til at have fået et noget uheldigt forløb med lange sagsbehandlingstider og en klagenævnsafgørelse, der fuldstændig ændrer grundlaget for landmanden, så jeg kan godt forstå, at landmanden er utilfreds med sin situation.

Jeg vil i det følgende indledningsvist beskrive de dele af husdyrreguleringen, som har betydning for de spørgsmål, der rejses i sagen fra Ærø, og jeg vil kommentere nogle af de forhold, der rejses i den artikel, som samrådsspørgsmålet henviser til.

Husdyrreglerne og hensynene bag

De danske regler om husdyrproduktion er overordnet set udtryk for en afbalancering af de ofte modsatrettede hensyn, der er til henholdsvis erhverv og omgivelser ved etablering, ændring eller udvidelse af husdyrproduktion.

Reguleringen skal værne om miljø og natur samtidig med, at den skal sikre forudsigelige rammer for erhvervet, der gør det muligt at udvikle produktionen, så den fortsat er både økonomisk og miljømæssigt bæredygtig.

Hensynet til omgivelserne varetages gennem de centralt fastsatte beskyttelsesniveauer for ammoniak og lugt.

Et væsentlig element i beskyttelsen af omgivelserne er endvidere det generelle krav om, at produktionen skal drives på baggrund af moderne teknologi. Det er indarbejdet i reguleringen som et krav om, at kommunen i en sag om nyetablering, udvidelse eller ændring skal sikre, at bl.a. ammoniakudledningen ikke må overstige det niveau, som kan opnås ved at anvende moderne tekniske løsninger, dvs. kravet om bedste tilgængelige teknik eller BAT, som det hedder i daglig tale. Niveaulet er sat under hensyntagen til erhvervets indtjeningsmuligheder, idet der indgår et såkaldt proportionalitetshensyn.

BAT-reguleringen bidrager til en meget væsentlig reduktion af ammoniakudledningen, og den bidrager til vores overholdelse af både direktivet om industrielle emissioner (IE), direktivet om nedbringelse af nationale emissioner af visse luftforurenende stoffer (NEC) og habitatdirektivet.

Vi har igennem en årrække set en strukturudvikling, hvor husdyrbrugene er gået i retning af at samle større produktioner på færre husdyrbrug.

Dette beror på landbrugsreguleringen, og den vil Fødevareministeren komme nærmere ind på.

Strukturudviklingen kan også lade sig gøre, sådan som husdyrreglerne er i dag. Der er ikke en øvre grænse for produktionens størrelse eller de samlede udledninger, så længe de generelle beskyttelsesniveauer og BAT-reglerne kan overholdes.

Det betyder, at der er vide rammer for at etablere sig med endda meget store enheder, hvis placeringen er fornuftig i forhold til naboer og naturområder, hvis man bygger i samklang med omgivelserne, og hvis man anvender moderne teknologiske løsninger.

De store husdyrbrug er nok med til at sikre effektiviteten og konkurrenceevnen, men vi hører også en bekymring. En bekymring fra b.la. borgere, kommuner og naturorganisationer, som går på, hvad denne strukturudvikling betyder for borgernes sundhed, for miljøet og for den danske natur. Så det er vigtigt, at vi til enhver tid også husker hensynet til omgivelserne.

Reglerne i praksis

I visse situationer ser vi, at husdyrproducenter sammenlægger to ejendomme til én i henhold til

matrikelreglerne. Det kan man gøre af fx praktiske eller tekniske årsager, det står landmanden frit for.

Hvis man gør det, får det den konsekvens, at der bliver tale om ét samlet husdyrbrug i relation til reglerne i husdyrreguleringen. Hvis man herefter søger om en udvidelse skal hele ejendommen - dvs. alle anlæg, der måtte være på den - inddrages i godkendelsen. Det kan f.eks. betyde, at et ældre, endnu ikke godkendt anlæg, kommer til at indgå, og der vil skulle beregnes et forureningsbidrag fra dette anlæg også.

Og det er der ikke noget nyt i. Sådan har reglerne været siden den første husdyrbruglov trådte i kraft i 2007. Den blev fremsat af den daværende borgerlige regering, og den blev vedtaget af Venstre, Dansk Folkeparti, Konservative og Radikale Venstre.

Dette giver god mening ud fra et miljømæssigt perspektiv. Ved godkendelser regner vi med en afskrivningsperiode på 20-25 år, nogle gange længere. Her er det vigtigt, at vi får en opdateret vurdering af hele anlægget, så vi sikrer, at den fremtidige produktion sker på anlæg, der lever op til moderne krav.

Og der er en række hensyn til vores direktiver, der peger i samme retning. Vi skal overholde miljødirektiverne, og vi skal sikre, at godkendelser lever op til IE-direktivets BAT-krav.

Der er samtidig indbygget en række hensyn til husdyrproducenterne. Der stilles f.eks. kun krav om teknologier, som generelt set er rentable at anvende, og der er en række undtagelsesmuligheder, som kan anvendes alt efter sagens omstændigheder.

Det er her, jeg ikke kan gå for langt ind i den verserende sag, men jeg tror godt, jeg tør sige, at Svendborg Kommune har nogle muligheder for at træffe en afgørelse, der tager hensyn til producentens muligheder for at realisere sit projekt.

Men her må vi afvente afgørelsen fra Svendborg Kommune, som vi kan forvente senest til oktober.

Afslutning

Miljøreguleringen understøtter strukturudviklingen, så længe det sikres, at placeringen er fornuftig, og der anvendes moderne staldanlæg. Sådan må det være, hvis vi skal varetage hensynet til miljø og omgivelserne generelt, og det er påkrævet af hensyn til vores direktivforpligtelser.

Jeg anser balancen mellem hensynet til miljøet på den ene side og erhvervet på den anden, som afgørende parametre i den danske husdyrregulering, og overordnet mener jeg, at den nuværende regulering sikrer dette.

Jeg vil nu give ordet videre til Fødevareministeren.